

Analiza uporabe pirotehničnih izdelkov med božično-novoletnimi prazniki 2006/2007

Skupaj z Ministrstvom za šolstvo in šport ter Inštitutom za varovanje zdravja je Policija med lanskimi božično-novoletnimi prazniki nadaljevala s preventivnimi aktivnostmi za preprečevanje negativnih posledic uporabe pirotehničnih izdelkov.

Zelo dobro lahko ocenimo izvedene naloge in aktivnosti policijskih uprav in policijskih postaj, ki so vodile ali se vključevale v različne projekte na regionalni in lokalni ravni. Zelo zadovoljni smo lahko z odzivom javnih medijev, ki so veliko prispevkov namenili problematiki uporabe pirotehničnih izdelkov in zelo pozitivno prikazali preventivne aktivnosti policije. V preventivne aktivnosti se je zelo aktivno vključila tudi zdravstvena služba, ki je preko medijev opozarjala na poškodbe in previdnost pri uporabi pirotehničnih izdelkov.

Ocene posameznikov ter formalnih in neformalnih skupin so pogosto usmerjene v ocenjevanje splošnega vtisa v zvezi s problematiko uporabe pirotehničnih izdelkov, še posebej glede njihovega vpliva v mestnih središčih, na javnih zbiranjih in v odnosu do živali.

Ocene policijskih uprav kažejo, da se nadaljuje trend približevanja uporabe teh izdelkov v zakonsko določenem času. Tudi splošen vtis glede uporabe pirotehničnih izdelkov je boljši. Še vedno pa ostaja problematična nezakonita uporaba pirotehničnih izdelkov (uporaba v nasprotju z navodili proizvajalca, lastna izdelava, uporaba nekvalitetnih izdelkov, kupljenih na črnem trgu), zaradi česar se tudi v obravnavanem obdobju nismo mogli izogniti telesnim poškodbam in poškodovanju premoženja.

1. PREVENTIVNE AKTIVNOSTI POLICIJE

Temelj preventivnih aktivnosti je tudi v lanskem letu predstavljal projekt *Bodi zvezda, ne meči petard*. Vsebine in osnovnega namena projekta nismo spreminjali, saj je splošno zelo dobro sprejet in prepoznaven. Pri projektu sta tako kot pretekla leta sodelovala Ministrstvo za šolstvo in šport ter Inštitut za varovanje zdravja RS. Ministrstvo za šolstvo in šport je na vse osnovne šole poslalo okrožnico, v kateri je vodstva šol zaprosilo za sodelovanje pri izvedbi načrtovanih aktivnosti, Inštitut za varovanje zdravja RS pa je pomagal pri razdelitvi plakatov v zdravstvenih zavodih.

Policijske uprave so zagotovile izvedbo naslednjih nalog in aktivnosti:

- medijsko opozarjanje javnosti na nevarnosti pri nepravilni uporabi pirotehničnih izdelkov, pristojnosti in ukrepanje policije v primeru kršitev ter namen preventivnih aktivnosti;
- na Generalni policijski upravi pripravljeno gradivo (plakate, kazalnike za knjige) so vodje policijskih okolišev razdelili osnovnim šolam (tudi podružnicam in osnovnim šolam s prilagojenim programom);
- policijske uprave in policijske postaje so se vključevale tudi v projekte občin in drugih organizacij, katerih aktivnosti so bile usmerjene v preprečevanje negativnih posledic uporabe pirotehničnih izdelkov;
- skupaj z drugimi pristojnimi organi, predvsem Tržnim inšpektoratom RS, so sodelovale v nadzorih pri odkrivanju nezakonite prodaje in posesti pirotehničnih izdelkov; ter
- represivno ukrepanje pri ugotovljenih kršitvah.

2. PREGLED NEKATERIH UKREPOV IN DOGODKOV

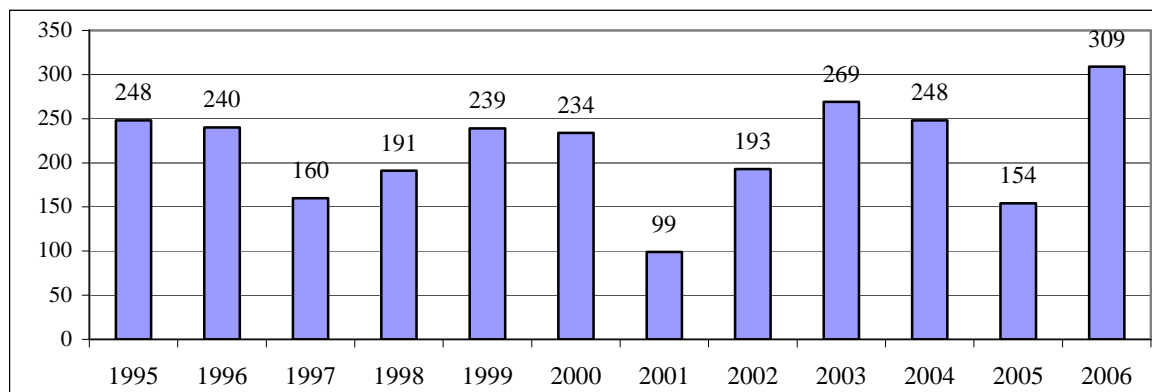
Represivni ukrepi v notranjosti in na državni meji so bili usmerjeni v ukrepanje zaradi ugotavljenih prekrškov in kaznivih dejanj.

Tabela 1: Pregled represivnih ukrepov policije, poškodb in poškodovanja premoženja v obdobju od 1. 12. 2006 do 2. 1. 2007

	Kršitve		Poškodbe oseb				Poškodovanje premoženja	
	2005	2006	SKUPAJ		OTROCI		2005	2006
			2005	2006	2005	2006		
NM	14	34	1	2	1	0	4	4
PO	1	6	0	0	0	0	0	2
KK	5	18	0	1	0	0	0	0
SG	12	41	1	3	0	0	1	5
MB	18	46	3	12	1	5	9	13
LJ	29	66	3	2	1	2	12	30
KP	7	5	0	1	0	0	7	1
NG	32	8	3	0	2	0	8	1
MS	11	20	1	0	0	0	1	2
KR	5	13	3	2	2	2	15	7
CE	20	52	1	2	0	2	11	6
SKUPAJ	154	309	16	25	7	11	68	71

Policisti so od 1. 12. 2006 do 2. 1. 2007 ugotovili 309 (154) kršitev določb Zakona o eksplozivih. Zaradi kršitev je bilo zoper kršitelje podanih 61 obdolžilnih predlogov sodišču, v 58 primerih pa je bila kršiteljem izrečena globa. Največ je bilo ugotovljenih prekrškov 5. točke 1. odstavka 50. člena Zakona o eksplozivih (uporaba pirotehničnih izdelkov v nasprotju z 2., 3. in 5. odstavkom 36. člena). Predvsem opažamo širjenje prodaje pirotehničnih izdelkov na črne trgu na območje skoraj celotne Slovenije. Največ kršitev so obravnavali policisti na območju PU Ljubljana (66), sledijo PU Celje (52), Maribor (46) in Slovenj Gradec (41). Najmanj kršitev je bilo ugotovljenih na območju PU Koper (5) in Postojna (6).

Graf 1: Kršitve v obdobju 1995 - 2006

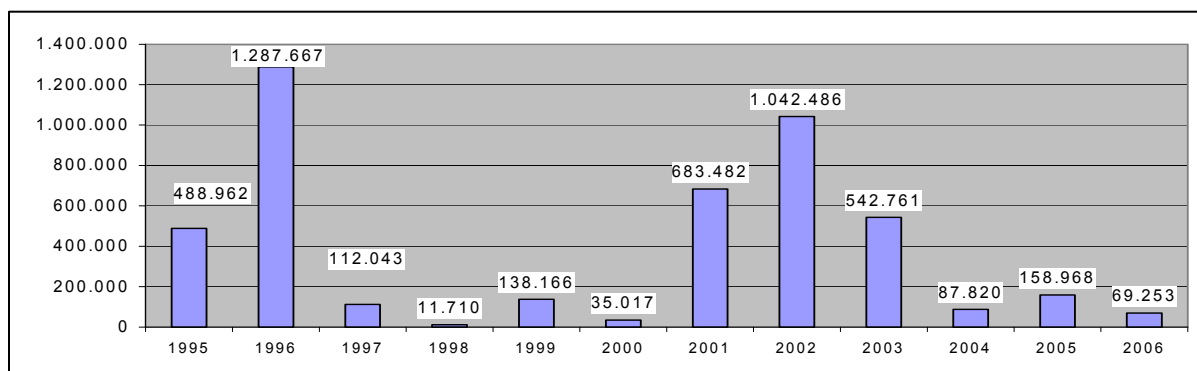

V analiziranem obdobju je bilo zaseženih bistveno manj pirotehničnih izdelkov kot leto prej, razlog je v ukinitvi nadzora blaga na notranjih mejah. Največ so jih zasegli policisti na območju PU Maribor (62.895 – 90,8 % vseh), na območju ostalih policijskih uprav pa le 6.358. Pregled količin zaseženih pirotehničnih izdelkov po policijskih upravah je prikazan v spodnji tabeli in grafu.

Tabela 2: Pregled podatkov o zaseženih pirotehničnih izdelkih

	Zaseg pirotehničnih izdelkov					
	Meja		Notranjost		Skupaj	
	2005	2006	2005	2006	2005	2006
NM		189	2	1917	2	2106
PO				5		5
KK						
SG			10	110	10	110
MB	80.000	17.500	70.452	45.395	150.452	62.895
LJ			368	1977	368	1.977
KP			27	74	27	74
NG			6	18	6	18
MS	6.000		103	561	6.103	561
KR				24		24
CE			2.000	1483	2.000	1.483
Skupaj	86.000	17.689	72.968	51.564	158.968	69.253

Graf 2: Zaseženi pirotehnični izdelki v obdobju 1995 - 2006

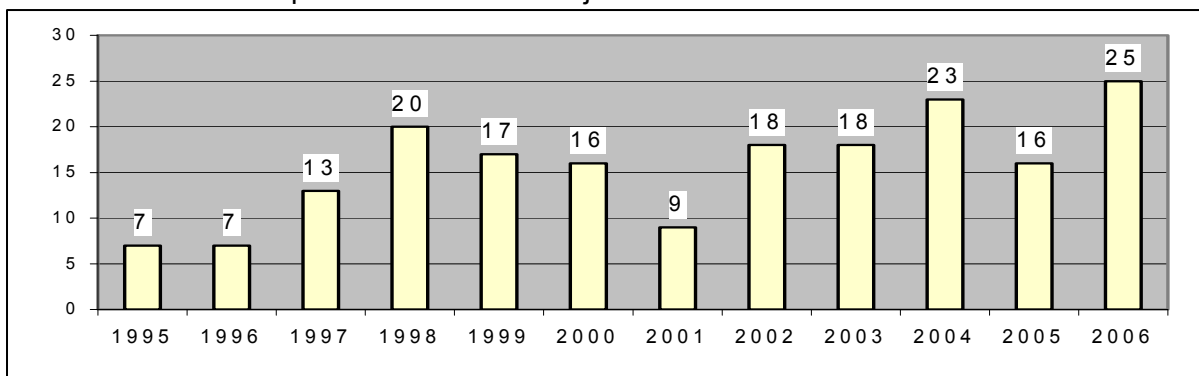

Policija je med 26. decembrom in 2. januarjem (obdobje, v katerem je dovoljena uporaba pirotehničnih izdelkov, katerih glavni učinek je pok) evidentirala številne klice občanov, povezane z nezakonito uporabo pirotehničnih izdelkov, policisti pa so v vseh primerih ugotavljali elemente prekrškov in kaznivih dejanj. Poročila vseh policijskih uprav kažejo, da se nadaljuje trend zmanjševanja števila tovrstnih klicev in da se zmanjšuje uporaba petard, povečuje pa se uporaba drugih, varnejših pirotehničnih izdelkov, še posebej baterij.

3. TELESNE POŠKODBE PRI UPORABI PIROTEHNIČNIH IZDELKOV

Število telesnih poškodb, ki so nastale zaradi nepravilne uporabe pirotehničnih izdelkov, se je v primerjavi z lanskim letom zopet povečalo. Ponovno se je nekoliko povečalo število telesnih poškodb pri otrocih, in sicer z lanskim 7 na letošnjih 11, bilo pa je tudi pet hudih poškodb (izgube prstov in hude poškodbe dlani). Od lažjih poškodb so bile najpogostejše poškodbe oči, opekline po obrazu in rokah.

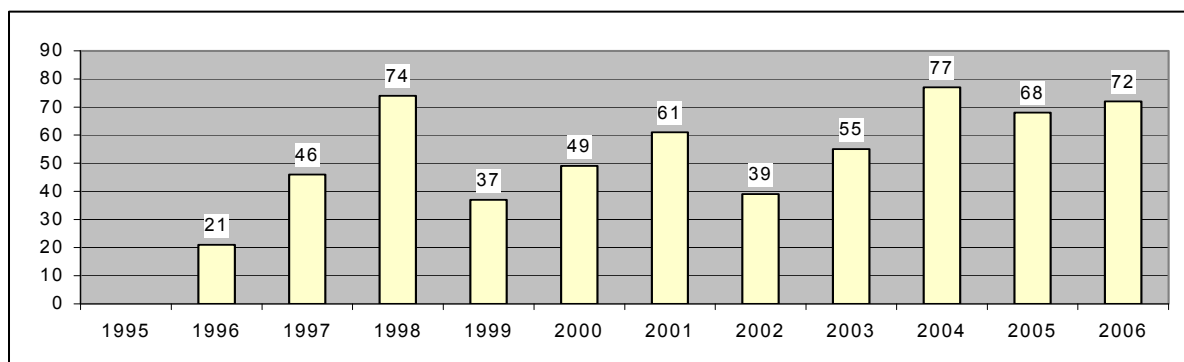
Graf 3: Število telesno poškodovanih v obdobju 1995 - 2006

4. POŠKODOVANJE PREMOŽENJA Z UPORABO PIROTEHNIČNIH IZDELKOV

Policisti so obravnavali 72 (68) primerov poškodovanj premoženja, od tega en primer poškodovanja premoženja večje vrednosti v obravnavanem obdobju (požar ostrešja). Posamezni primeri poškodovanj tudi tokrat kažejo na očiten namen poškodovanja tuje stvari, kot na primer poškodovanje poštnih nabiralnikov. Poleg tega je bilo ugotovljenih več poškodb vetrobranskih stekel, platnenih streh in laka na osebnih avtomobilih, na PU Ljubljana pa so obravnavali tudi tri poškodovanja premoženja zaradi uporabe strelnega orožja. Največ poškodovanj so obravnavali na območju PU Ljubljana (30, lani 12), Maribor (13) in Kranj (7).

Graf 4: Število poškodovanj premoženja v obdobju 1995 – 2006

5. ZAKLJUČEK

Vsakoletno spremljanje statističnih podatkov o represivnih ukrepih policije kaže, da njihovo število neposredno ne vpliva na število deviantnih pojavov in posledic pri uporabi pirotehničnih izdelkov. Tudi v obravnavanem obdobju je bilo ugotovljeno, da je pozitivne

dolgoročne učinke mogoče pričakovati z nadaljevanjem različnih preventivnih aktivnosti in sodelovanjem različnih subjektov, ki lahko prispevajo svoj delež k osveščenosti državljanov in k seznanjanju z možnostmi za nastanek negativnih posledic pri uporabi pirotehničnih izdelkov. Izboljšuje se tudi splošni vtis o problematiki uporabe.

Naloge policije na tem področju je treba še vedno izvajati z vidika doslednega spoštovanja zakonodaje in s tem povezanega represivnega ukrepanja v primerih ugotovljenih kršitev ter samostojnega vodenja in vključevanja v preventivne aktivnosti.

Tudi v letošnjem letu bodo na državnem nivoju že sedmo leto zapored načrtovane in izvedene aktivnosti v okviru projekta Bodi zvezda, ne meči petard.

Delo policije na področju preprečevanja negativnih posledic pri uporabi pirotehničnih izdelkov ocenjujemo kot dobro. Še boljše rezultate je mogoče pričakovati ob spremembi in prilagajanju nekaterih operativnih ukrepov policijskih enot, predvsem v povezavi z vidnostjo policistov na vseh tistih krajih, kjer je mogoče pričakovati kršitve z uporabo pirotehničnih izdelkov.